

Verslag vergadering Adviescommissie Cultuurhistorie 17 januari 2019

Aanwezig

Voorzitter	De heer Gabriëls
Secretaris	Mevrouw Jongeling
Adviseur	De heer Lemmens
Commissieleden	De heren Bukkems, Ellens, Filott, Lammeretz, Verhaag, Vossen en Zincken
Toehoorder	De heer Kremers
<u>Afwezig</u>	De heer Truyen

1. Opening

Wethouder Gabriëls opent de vergadering om 15.00 uur in de B&W-kamer.

2. Vaststellen agenda

De agenda wordt vastgesteld onder invoeging van de presentatie van Lara Voerman over het project Weerbaar Weert als punt 2a.

2a. Presentatie project Weerbaar Weert

Aan de hand van een PowerPointpresentatie licht architectuurhistoricus Lara Voerman het project Weerbaar Weert toe. Zij heeft samen met een team van ontwerpers de prijsvraag 'Stedenbouw voor extremen' gewonnen met het onderzoek voor Weert. Het betreft klimaatadaptieve maatregelen voor de binnenstad geïnspireerd op cultuurhistorie. In tegenstelling tot de waterrijke Randstad is de problematiek in Weert juist droogte en hittestress. Het ontwerpend onderzoek heeft geresulteerd in een integraal inspiratiekader. Het is eerder richtinggevend dan dat het kant en klare oplossingen biedt. De eigenheid en karakteristieken van Weert zijn daarvoor onderzocht en dienen als leidraad bij het ontwerp. Bijvoorbeeld kloostertuinen en achterterreinen zijn een kans op vergroening. De voor Weert zo karakteristieke stegen bieden schaduw en verkoeling. Ook het terugbrengen van water in de binnenstad is een optie, hoewel daarbij ook de warmtecapaciteit meespeelt.

De commissie reageert positief op het onderzoek en adviseert het rapport de status van een beeldkwaliteitplan te geven zodat het kan dienen als integraal toetsingskader.

3. Vaststellen verslag en actielijst van 8 november 2018

Op bladzijde 2, 1^e zin betreft het vier keramieken kunstwerken. Dit wordt aangepast.

Op bladzijde 2, punt 4d betreft het een vliegtuig met vier militairen. Dit wordt gecorrigeerd.

Bladzijde 2, punt 5a wordt de derde alinea over een motie geschrapt.

Met deze wijzigingen wordt het verslag vastgesteld.

4. Mededelingen organisaties

a. Molenstichting Weerterland

Er is sprake van dat er voor de St. Annamolen Keent een aparte stichting wordt opgericht.

Op 16 januari is overleg geweest tussen de gemeente en de Nijsmeulebuurt over overdracht van verantwoordelijkheid over de tuin van de Molenstichting naar de Nijsmeulebuurt en kleine aanpassingen om de molenberg te consolideren.

Op 15 januari heeft het college van B&W van Weert een werkbezoek gebracht aan de Uffelse molen om kennis te maken met het Molennetwerk Kempen~Broek.

De penningmeester van Molenstichting Weerterland is wegens ziekte een tijd verhinderd geweest zijn taken uit te voeren. De verwachting is dat hij deze binnenkort weer opneemt.

b. Peel, Maas & Kempen

De heer Bukkems vertelt over de gastlessen archeologie voor leerlingen van 8 tot 10 jaar op OBS Graswinkel. Daaruit blijkt dat dit onderwerp leeft bij de jeugd.

Van een particulier zijn vondsten uit de Boshoverheide uit de jaren '80 ontvangen. Het plan is deze over te dragen aan het museum. De kosten voor restauratie worden deels door PMK gedragen. Het betreft onder andere een urn en delen van een dolk.

c. Heemkundecomité Stramproy

Het werk aan het molenmagazijn bij de St. Jansmolen is weer opgepakt.

d. Aldenborgh

De heer Lammeretz meldt dat op 14 januari alle organiserende partijen van activiteiten in het Van Hornejaar bij elkaar zijn geweest voor een evaluatie. Zij kijken terug op een succesvol jaar. Het ruitersstandbeeld gaat in 2019 en 2020 nog op tournee, voordat het een plaats krijgt in Weert. Er is belangstelling voor het beeld vanuit Engeland en zelfs Canada.

De lezing over Weerter tin trok in december 60 belangstellenden. De lezing over de Lancaster bommenwerper 125 en de lezing over ruitersstandbeelden 75.

Op 7 februari verzorgt Lara Voerman voor de Aldenborgh een lezing over de historische aspecten van Weerbaar Weert.

Op 24 maart 2019 bestaat de Aldenborgh 80 jaar. Dit wordt gevierd met de presentatie van het boek 'Weert, Parel van de heide' in het Munttheater.

e. Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap

De heer Filott geeft aan dat het LGOG een subsidieaanvraag bij de provincie heeft ingediend voor activiteiten rond 75 jaar bevrijding. Een van de onderdelen is dat scholieren tussen de 15 en 18 jaar ooggetuigen van de bevrijding interviewen. Daarvoor worden zowel scholieren als ooggetuigen gezocht. De beste interviews zullen in een boek verschijnen.

De commissie geeft de tip Johannie van Tuel (cultuurcoach RICK) en Peter Crins (filmmaker) hierbij te betrekken. Ook de heer Lemmens van het Erfgoedcluster biedt hulp aan. Kabinetschef Ton Lemmen is bij de gemeente de coördinator van de activiteiten rondom viering van 75 jaar bevrijding.

f. Stadsgidsen

De Stadsgidsen kunnen inspelen op het thema 75 bevrijding met hun bevrijdingswandeling. Er is ook een wandeling 'onderwijs en kloosters'.

De heer Vossen zegt dat de stadsgidsen zeer tevreden zijn over het Van Hornejaar. Zij hebben circa 3.500 geïnteresseerden rondgeleid. Hij complimenteert de wethouder dat er met een klein budget toch heel veel is gedaan.

Naar aanleiding hiervan informeert de commissie hoe vervolg wordt gegeven aan het Van Hornejaar. Diverse activiteiten lopen door. De commissie adviseert in ieder geval Van Horne als onderdeel van de identiteit van Weert op te nemen op de gemeentelijke website, een evaluatie ook aan de raad voor te leggen en een vervolg te plannen. De ervaring is dat met relatief weinig subsidie een groot effect kan worden bereikt en veel free publicity. De commissie stelt voor dit punt vast op te nemen op te agenda en Tessa Geelen als betrokken wethouder uit te nodigen voor een volgende vergadering.

5. Mededelingen gemeente

a. Archeologie

Bij afwezigheid van Wim Truyen worden de mededelingen van Fokko Kortlang, de externe archeoloog, doorgegeven.

- Bij de Tiendschuur (opgraving) is niets nieuws te melden. Gewacht wordt op een herzien evaluatieverslag en het verslag van het skeletonderzoek.
- Ontwikkeling MOB-complex en archeologie; er zou in december een gesprek plaatsvinden met initiatiefnemer. Dit gesprek is niet doorgegaan, wordt vervolgd.
- Bij graafwerkzaamheden aan de Werthakade is een grote cirkelvormige fundering aangetroffen. Dit blijken de resten te zijn van de voormalige gasfabriek. De fundering is ingemeten en gesloopt.
- De laatste delen van het bedrijventerrein Kampershoek-Noord worden tussen 2019 en 2021 opgegraven. Dit is goed voor circa 9 ha onderzoek. Afgelopen week is een Europese aanbesteding hiervoor de deur uitgegaan. Het onderzoek fase 7 start dit voorjaar, fase 8 waarschijnlijk in 2020. Verwachting: Romeins, Volle en Late Middeleeuwen (o.a. Plucksackhof) .
- Weert Laarveld fase 3 zal binnen niet al te lange tijd ontwikkeld worden. Uit een proefsleuvenonderzoek van circa 10 jaar geleden bleek dat in dit gebied archeologie aanwezig is. Dit dient te worden opgegraven (circa 4 ha). De gemeentelijke projectleider kijkt wat de planning is en wanneer uitvoering archeologie gewenst is. Er worden met name nederzittingsresten uit de Volle Middeleeuwen verwacht.

b. Erfgoedcluster

De heer Lemmens kondigt aan dat in mei een expositie in het Bibliocenter zal plaatsvinden over Sinti en de vergeten Holocaust. Het is heel bijzonder om samen met de Sinti deze expositie voor te bereiden.

In september wordt 75 jaar bevrijding van Weert gevierd. Bij die gelegenheid wordt een tentoonstelling gehouden met oorlogsaffiches van drukkerij Smeets. Dit wordt afgestemd met coördinator Ton Lemmen.

c. Monumenten

i) Voortgang mouttoren

De raadsinformatiebrief wordt voor kennisgeving aangenomen. Op 18 december heeft het college van B&W ingestemd om de raad € 50.000,- extra te vragen voor aanleg van een lift. Dit komt 6 februari in de raad.

ii) Besluitvorming verzoek Menno van Coehoorn

Deze stukken worden voor kennisgeving aangenomen.

iii) Wijziging subsidieregels Rijksmonumenten

De commissie heeft kennis genomen van de nieuwe regels voor subsidie van rijks-monumentale woonhuizen. Het betreft een bijdrage van 38% achteraf, zonder minimum of maximum. Voor de overige monumenten wordt het percentage 60% (was 50%).

iv) Herbestemming kraan Landbouwbelang

Helaas is het vanwege het bezwaar van Rijkswaterstaat niet mogelijk de kraan op zijn oorspronkelijke locatie terug te plaatsen. Onderzocht wordt of onderdelen van de kraan in de vorm van een kunstwerk in het gebied een plaats kunnen krijgen.

v) Onderzoek Weerbaar Weert

Dit is al behandeld onder punt 2a.

vi) Herstel paden Boshoverheide

Defensie is bereid de paden op de Boshoverheide te herstellen. Het voornemen is daarna het onderhoud van alle paden op te nemen in het gemeentelijk onderhoudsplan.

vii) Budget Stationstunnel

E is geen budget beschikbaar voor het opknappen van de Stationstunnel. Wel is een bedrag van € 40.000,- geormerkt voor vervanging van de door de gemeente aangebrachte beplating.

viii) Subsidieverzoek Sint Donatuskapel

Het kerkbestuur van de St. Odaparochie heeft een subsidieaanvraag ingediend voor de tweede fase van restauratie van de Sint Donatuskapel. Besluitvorming door college en raad hierover moet nog plaatsvinden.

ix) Eerste bijeenkomst Open Monumentendag 2019

Op 28 januari wordt de eerste bijeenkomst gehouden voor deelnemers aan de Open Monumentendag 2019. Het landelijke thema is plekken van plezier.

Het landelijke projectbureau heeft een folder laten maken om de Open Monumentendag Special, zoals 13 en 14 oktober 2018 in Weert, te promoten. Daarin zijn twee foto's van het ridderkamp in Weert opgenomen.

Ter vergadering is voorts de kaart Grensgevallen Kempen~Broek aan de leden uitgereikt.

6. Handhaving

Aan de lijst wordt gemeentelijk monument Emmasingel 85 toegevoegd. Daar zijn vergunningplichtige werkzaamheden gestart waarvoor nog geen vergunning verleend is. Het dak van de achterbouw is gesloopt evenals grote delen van het interieur. Het werk is stop gelegd. De commissie is onaangenaam verrast over de illegale werkzaamheden en de verloren gegane historische waarden.

7. Terugkoppeling uit monumenten-welstandscommissie (6 en 19 december 2018, 3 en 17 januari 2019)

De heer Ellens licht de behandelde plannen kort toe. De adviezen staan in de betreffende verslagen.

8. Rondvraag en mededelingen

De voorzitter geeft de stand van zaken rond het museum weer. De plannen zijn goedgekeurd door de raad. De collecties worden nu gedigitaliseerd en gedocumenteerd. In 2019 volgen het definitief ontwerp (DO) en de aanbesteding. De technische installaties zijn groter dan in eerste instantie verwacht. Daardoor wordt de achterbouw hoger. Op de

begane grond kunnen de trafo's toch worden verplaatst waardoor meer ruimte beschikbaar is. In verband met de mogelijkheid van provinciale subsidie zijn enkele onderhoudswerken naar voren gehaald.

De heer Vossen merkt op dat de plannen voor een pand aan de Wilhelminasingel een goede ontwikkeling zijn. Hij vraagt deze plannen volgende vergadering te laten zien. Een andere vraag is hoe we herstel van het kruisbeeld aan de boom bij Biest 43 kunnen stimuleren. Dit is particulier eigendom en er is particulier initiatief om dit op te pakken. Voorts informeert hij naar het kleurrijke beeld 'Mannetje poep' dat in het plantsoen aan de St. Maartenslaan staat. De voorzitter legt uit dat dit door de gemeente is aangeschaft en geplaatst. Het stelt de ergernis van hondenpoep op een ludieke manier aan de kaak. De bedoeling is dat dit discussie oproept, en dat is precies de functie van dit kunstwerk.

9. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 17.15 uur.

Vastgesteld in de vergadering van 28 februari 2019,

G. Gabriëls, voorzitter

J. Jongeling, secretaris

Actielijst n.a.v. vergadering Commissie Cultuurhistorie 17 jan 2019

Vergadering	Actiepunt	Planning	Actie door
30 april 15	1. Herijking gemeentelijke monumentenlijst o.a. aspergeversperring Maaseikerweg en drie schuilbunkers kazerneterrein t.b.v. gemeentelijke monumentenlijst, plus inventarisatie KMS-terrein op potentiële monumenten	2019	R&E/m&a
19 jan 17	2. Voordragen archeologische sites voor gemeentelijk monumentenregister	2019	OCSW
8 jun 17	3. Voortgang waterput Markt	2 ^e helft 2019	OCSW